

SEM
ZE 90 LET

PRAZNOVANJA MED TRADICIJO IN SODOBNOSTJO

Znanstveni posvet ob 90-letnici
Slovenskega etnografskega muzeja
Ljubljana, 16.–17. oktober 2013

Povzetki

sem
90 LET

PRAZNOVANJA MED TRADICIJO IN SODOBNOSTJO

Znanstveni posvet ob 90-letnici
Slovenskega etnografskega muzeja
Ljubljana, 16.–17. oktober 2013

Povzetki

Ljubljana 2013

PRAZNOVANJA MED
TRADICIJO IN SODOBNOSTJO

Znanstveni posvet ob 90-letnici Slovenskega etnografskega muzeja
Ljubljana, 16.–17. oktober 2013

Povzetki

Organizator simpozija: Slovenski etnografski muzej

Uredila: Nena Židov

Jezikovni pregled: Irena Destovnik

Oblikovanje in grafična priprava: Darja Klančar

Izdal: Slovenski etnografski muzej, zanj dr. Bojana Rogelj Škafar

Tisk: Tiskarna Para

Naklada: 120

Ljubljana 2013

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Izid publikacije je omogočilo Ministrstvo za kulturo RS

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

394.2(082)

ZNANSTVENI posvet ob 90-letnici Slovenskega etnografskega muzeja
(2013 ; Ljubljana)

Praznovanja med tradicijo in sodobnostjo : povzetki / Znanstveni posvet
ob 90-letnici Slovenskega etnografskega muzeja Ljubljana, 16.-17. oktober
2013 ; [uredila Nena Židov]. - Ljubljana : Slovenski etnografski muzej, 2013

ISBN 978-961-6388-34-4

1. Gl. stv. nasl. 2. Židov, Nena

269058304

Sreda, 16. oktober 2013

8.30–9.00	Registracija
9.00–9.30	• Uvodni pozdrav dr. Bojane Rogelj Škafar, direktorice Slovenskega etnografskega muzeja • Slavnostna predaja kipa dr. Rajka Ložarja, avtorja Franceta Goršeta, ki ga Slovenskemu etnografskemu muzeju podarjajo njegovi nečakinji, gospa Marija Aksmanovič in mag. Helena Ložar - Podlogar, ter nečak dr. Tom Ložar • Pozdravni govor gospoda Silvestra Gabersčka, sekretarja na Direktoratu za kulturno dediščino Ministrstva za kulturo RS

I. Praznik muzeja – muzej o praznovanjih *moderator Vito Hazler*

9.30–10.00	Polona Sketelj	Vrata kot simbolni prehodi življenja
10.00–10.30	Janja Žagar	Osební vîdez kot obeleženje praznovanja
10.30–11.00	Nena Židov	Tradicionalna pustovanja kot del lokalne, regionalne in nacionalne identitete
11.00–11.15		Odmor
11.15–11.45	Sonja Kogej Rus	Dediščina – prazniki – ustvarjanje pri otrocih
11.45–12.15	Maja Kostrić	Kako praznike praznujemo?: Rezultati anketnega vprašalnika o praznikih in praznovanjih na Slovenskem
12.15–12.30		Diskusija
12.30–14.00		Kosilo za referente v Kavarni SEM

II. Prazniki v historîčni perspektivi *moderatorica Maja Godina Golija*

14.00–14.30	Marjetka Balkovec Debevec	Šolski prazniki in praznovanja
14.30–15.00	Ana Bezek, Ana Vrtovec Beno	»Kaj takega še nismo doživeli na Slovenskem«: O organizaciji in izvedbi veselîc za postavitev Prešernovega spomenika
15.00–15.30	Mojca Zajc	Las Fallas – odličen prikaz interpretacije kulturne dedîščine s tradîcijo in z elementi sodobnosti
15.30–15.45		Odmor

15.45–16.15	Miha Poredoš	Praznovanje Virgen de Cocharcas na prehodu med tradicijo in sodobnostjo: Spreminjanje identitet in statusov prebivalcev Sapallange
16.15–16.45	Maja Dolinar	Praznovanje Eid–Al–Adha v sodobnem Maroku: Pomen žrtvovanja živali
16.45–17.00		Diskusija
17.00–17.15		Odmor

17.15 Voden ogled razstave Vrata – prostorski in simbolni prehodi življenja *Polona Sketelj*

Četrtek, 17. oktober 2013

III. Prostorske in družbene razsežnosti praznikov 1 *moderatorka Nena Židov*

9.00–9.30	Marija Klobčar	Opredeljeni z ritualom: Ideološke, družbene in prostorske razsežnosti pokopavanja pusta v Kamniku
9.30–10.00	Urša Šivic	Glasba – bistveni ali obrobni element sodobnega koledovanja
10.00–10.30	Mojca Ravnik	Naborniki v letnih šegah vasi Ukve v Kanalski dolini
10.30–11.00	Borut Žerjal, Juš Škraban	»Fantovska Boljunec«: Praznovanje prvega maja v Boljuncu
11.00–11.15		Odmor
11.15–11.45	Vito Hazler	Vinski svetniki – zavetniki vinske letine in vina
11.45–12.15	Mojca Ramšak	Vinske kraljice kot blagovne znamke
12.15–12.30		Diskusija
12.30–14.00		Kosilo za referente v Kavarni SEM

IV. Prostorske in družbene razsežnosti praznikov 2 *moderatorka Marija Klobčar*

14.00–14.30	Saša Poljak Istenič	Prazniki med dediščino, identiteto in trajnostnim razvojem
14.30–15.00	Tjaša Rotar Kokalj	Praznična prehrana v vasi Zabrekve nad Škofjo Loko – med tradicijo in sodobnostjo: Od obdobja med obema svetovnima vojnoma do danes
15.00–15.30	Anja Moric	Praznovanja kočevskih Nemcev v ZDA, Kanadi, Avstriji in Nemčiji: Med tradicijo in sodobnostjo
15.30–16.00		Sklepna diskusija
16.00–16.15		Odmor

Marija išče prenočišče. Globasnica/Globasnitz, Podjuna, december 2012. Kamera Andrej Dular, Nadja Valentinčič Furlan, montaža Nadja Valentinčič Furlan, produkcija SEM 2013, za razstavo Vrata, prostorski in simbolni prehodi življenja, 11'.

Šega Marija išče prenočišče je spomin na Marijino in Jožefovo iskanje zavetja v Betlehemu. V Mali vasi pri Globasnici Marijin kip pred božičem potuje iz cerkve v neka hiša, potem pa se vrne v cerkev. Vaščani v sprejemu pojejo in molijo, tudi slovo od hiše in sprejem v novo hišo potekata po ritualnem obrazcu.

Blagoslov domačije Pri Ovnovih na predvečer svetih treh kraljev. Zadobrova, 5. januar 2012. Raziskava Polona Sketelj, kamera in montaža Nadja Valentinčič Furlan, produkcija SEM 2013, za razstavo Vrata, prostorski in simbolni prehodi življenja, 12'. Sveti trije kralji so se prvi poklonili novorojenemu Jezusu in ga obdarovali s kadihom, z zlatom in miro. Tudi v Sloveniji se je na predvečer svetih treh kraljev ohranil blagoslov domov z molitvijo, s kadihom in posvečeno vodo. Pri Ovnovih na vrata gospodarskih stavb narišejo tri križe, na hišna vrata pa tudi začetnice imen Gašperja, Mihe in Boltežarja. Ko figure svetih treh kraljev postavijo v jaslice, se družina zbere v kuhinji.

56. Kravji bal v Bohinju. Bohinj, september 2012. Kamera Nena Židov, montaža Boštjan Abram, produkcija SEM 2013, 15'.

Kravji bal v Bohinju ima svoj izvor v šegi, povezani z vračanjem krav in pastirjev s poletne planinske paše. Leta 1954 se je začela šega spreminjati v bohinjsko turistično prireditev, ki jo sedaj obišče okoli 40.000 ljudi. Turistično prireditev sestavljajo predstavitev avtohtonih krav cik, glasbeni program, nastopi folklornih in drugih skupin, sejem izdelkov domače obrti ter bogata ponudba hrane in pijače.

Trojni praznik Rutarjev in Grantarjev. Rut, Grant, september 2011. Kamera in montaža Nadja Valentinčič Furlan, produkcija SEM 2011/12, 25'.

Rutarji in Grantarji so stoletnico svojega Prostovoljnega gasilskega društva praznovali 17. septembra 2011. Na ta dan goduje vaški zavetnik sv. Lampret, ki ga zadnja leta povežejo s praznikom lipe, zato je prvi del dogodkov potekal pod mogočno, v sredini votlo lipo, drugi del pa v šotoru pri gasilskem domu. Med gosti so bili vaščani še posebej veseli delegacije iz tirolskega Innichena v Pustriški dolini v Italiji. Rutarje in Grantarje s Tirolsko namreč veže rodovna in zgodovinska vez, saj je Oglejski patriarh zgornji del Baške grape v trinajstem stoletju poselil s Tirolci.

Postavljanje majskega mlaja. Drašiči v Beli krajini, april 1994. Raziskava in kamera Andrej Dular, montaža Nadja Valentinčič Furlan, produkcija SEM 2008, 5'.

Postavljanje majskega mlaja je šega, ki so jo v belokranjski vasi Drašiči ohranili vse do današnjih dni. Poteka v okviru fantovske oziroma vaške skupnosti, vendar je sedaj zgolj navada, katere protagonisti se sicer zavedajo izročila iz časa pred drugo svetovno vojno, prvotni pomen in funkcija tega dejanja pa sta že zbledela.

Polona Sketelj

mag., muzejska svetovalka, Slovenski etnografski muzej, Kustodiat za bivalno kulturo
polona.sketelj@etno-muzej.si

Vrata kot simbolni prehodi življenja

Povzetek

Eden od načinov obeleževanja 90-letnice Slovenskega etnografskega muzeja je tudi razstava Vrata – prostorski in simbolni prehodi življenja. Vrata kot fizični stavbni element so lahko zanimiva skozi razvojno ali tipološko obravnavo, zagotovo pa njihovo pripoved močno bogati razširjeni kontekst njihove funkcionalne in komunikacijske rabe. Govorica vrat je še bolj zgovorna, kadar jih opazujemo kot simbolne prehode med prostori in stanji (domače – tuje, zasebno – javno, notranje – zunanje, svobodno – ujet, varno – nevarno, svetlo – temno, sveto – posvetno, praznično – vsakdanje, itd.) Vrata kot simbolni prehodi so sestavina številnih pregovorov in rekov, pa tudi šeg in navad, ki spremljajo pomembne življenjske mejnike ljudi (med njimi posebej ženitovanske in pogrebne šege, pa tudi šege ob večjih jubilejih in drugih družinskih praznikih). Simboliko vrat je mogoče opazovati tudi v okviru ponavljajočih se koledarskih praznikov, ki povezujejo družino navznoter in hkrati vzdržujejo povezavo družine s širšo lokalno skupnostjo in krajem.

V prispevku je poudarjen simbolni pomen vrat, ki jih imajo v šegah življenjskega kroga (npr. ob rojstvu in poroki) in obeleževanju življenjskih mejnikov (npr. rojstni dan). Predstavljena je vloga vrat v okviru šeg letnega kroga (npr. Marijo nosijo, otepanje, trikraljevsko koledovanje, pustovanje) in šeg, povezanih s simbolnim varovanjem doma (npr. pritrjevanje vejic ali križcev iz cvetnonedeljskih butar na vrata in obešanje venčkov sv. Ivana na vhodna vrata doma).

Janja Žagar

dr., muzejska svetnica, Slovenski etnografski muzej, Kustodiat za oblačilno kulturo in tekstil
janja.zagar@etno-muzej.si

Osebni videz kot obeležje praznovanja

Povzetek

Prispevek se posveča odslikavi izbranih osebnih praznikov in življenjskih mejnikov na podobi ljudi. Ker je mogoče pojavnost videza razumeti kot vzročno-posledično vmesnost pa tudi kot komunikacijski vmesnik med posameznikom in okolico, je vprašanje praznične podobe ljudi le izhodišče: navsezadnje ne gre le za formo, videz ..., ampak za občutenje in izkušnjo, spomin in pomen.

Interpretacija ugotovitev izhaja iz teoretskega pojma osebni videz. Praznike in življenjske mejnike je mogoče na eni strani opazovati skozi usmerjeno modno ponudbo, na drugi strani pa skozi osebne izbire in izkušnje, spomine in njihovo opredmetenje. Tako vsebuje obeleževanje praznikov v osebnem videzu mnoge univerzaliije praznovanja kot pojava, specifične elemente družbeno-kulturnih okolij in vidike individualne tvornosti.

Gradivo in primeri so zajeti iz različnih javnih in zasebnih virov. Izhodiščni uvid v temo ponujajo odgovori na anketo, ki smo jo v muzeju priložnostno zasnovali spomladi 2013 in so jo izpolnjevali obiskovalci muzeja. Bolj poglobljeno opazovanje teme so omogočili individualni in skupinski pogovori v okviru muzejskega andragoškega programa v letih 2011–2013. Sočasno s snemanjem pripovedi in obujenih spominov je potekalo tudi evidentiranje zasebnega slikovnega in predmetnega gradiva. Prispevek posreduje nekatere primere zbiranja »zgodb o predmetih« in »predmetov z zgodbo«, ki dopolnjujejo predstave o skupni dediščini praznikov in njenih pomenih.

Nena Židov

dr., muzejska svetnica, Slovenski etnografski muzej, Kustodiat za družbeno kulturo
nena.zidov@etno-muzej.si

Tradicionalna pustovanja kot del lokalne, regionalne in nacionalne identitete

Povzetek

V številnih lokalnih skupnostih je tradicionalno pustovanje eno od najpomembnejših praznovanj. Podobno kot številne druge letne šege tudi pustovanje utrjuje, potrjuje in obnavlja lokalno identiteto, saj so pustovanja med pomembnimi izrazi pripadnosti lokalni skupnosti. S svojim vsakoletnim ponavljanjem pustovanja vzpostavljajo povezanost s prejšnjimi rodovi. Ker so del »dote«, ki so jo mladi dobili od prejšnjih rodov, čutijo zavezo, da morajo tradicijo prednikov nadaljevati. Organizacija in izvedba pustovanj je obdobje intenzivnega druženja sokrajanov, skupno načrtovanje in izvajanje pustovanja pa vplivata tudi na njihovo medsebojno povezanost. Pustovanja potekajo znotraj meja lokalne skupnosti, pustne obsodbe pa so kritično-šaljiv pregled najpomembnejših dogodkov preteklega leta. Tako pustovanja v domačem okolju kot tudi prikazi zunaj domačega kraja lahko pomembno vplivajo na prepoznavnost lokalne skupnosti. Med relativno podobnimi pustnimi skupinami, značilnimi za določeno regijo, lahko prihaja do rivalstva v smislu »tradicionalnosti« in »originalnosti« likov, ipd. Seveda pa jih zunanje okolje prepozna kot dokaj homogene skupine, ki so del regionalne identitete. Z nastopi pustnih skupin zunaj domačega kraja, še zlasti ob predstavitvah na pustnih sprevodih v tujini, pa ne predstavljajo le svoje lokalne skupnosti, temveč lahko postanejo tudi del nacionalne oziroma državne identitete. V primerih uporabe tradicionalnih pustnih likov v povsem novih kontekstih pa se postavlja tudi vprašanje »lastništva« pustne dediščine.

Sonja Kogej Rus

muzejska svetovalka, Slovenski etnografski muzej, Pedagoško - andragoška služba
sonja.kogej-rus@etno-muzej.si

Dediščina – prazniki – ustvarjanje pri otrocih

Povzetek

Človek je od nekdaj ločeval vsakdanjik od prazničnega dneva. Prazniki, katerih doživetje se je s potrošniško družbo začelo spreminjati, imajo v življenju vsakega posameznika zelo pozitivno funkcijo. Vsaka kulturna dediščina je namenjena tudi sodobnemu človeku, prav praznovanja pa se, kljub nastajanju novih praznikov, z dediščino močno prepletajo. Praznike in praznovanja zlasti otroci doživljajo na poseben način, saj so povezovanja z darili in s prostim dnevom, povezujejo pa jih tudi s pričakovanjem. Vsak praznik osmišljajo tudi posebne priprave, in včasih je vsak posameznik, tudi otrok, pri tem sodeloval.

V prispevku avtorica predstavlja, da so muzejske razstave in zbirke v Slovenskem etnografskem muzeju izraz vsakdanjega in prazničnega življenja in da so sporočilna tudi za sodobnega človeka. Poudarek je na prazničnih aktivnostih, namenjenim otrokom in družinam. Prav s praznovanji povezane zbirke so tiste, ki otroke v zgodnjih obdobjih življenja najbolj privlačijo in se nanje tudi odzivajo: od praznovanj v koledarskem letu, verskih praznikov, praznikov v lokalni skupnosti in tudi raznih oblik praznovanj v svetu. Z ustvarjanjem in s poustvarjanjem se pri otrocih širi védenje, zavedanje o kulturi svojega okolja, pa tudi tolerantnost, dialog, estetski vidik in motorične spretnosti. Lahko bi jih poimenovali tudi »priprave« na praznovanja, ki potekajo v skupini z drugimi otroki, ali aktivnost, s katero tudi sami prispevajo k lepšemu praznovanju.

Maja Kostric

kustodinja, Slovenski etnografski muzej, Služba za komuniciranje
maja.kostric@etno-muzej.si

Kako praznujemo?

Rezultati anketnega vprašalnika o praznikih in praznovanjih na Slovenskem

Povzetek

Ob 90-letnici Slovenskega etnografskega muzeja so prazniki tema, ki so jo v letnem muzejskem programu želeli približati obiskovalcem, hkrati pa so želeli dobiti povratno informacijo, kako njihovi obiskovalci praznujejo in obeležujejo današnje praznike. Zato so pripravili krajši vprašalnik, s pomočjo katerega so dobili zanimive rezultate o šegah in navadah obiskovalcev ob praznovanjih. Kljub temu da so prazniki in praznovanja, ter to, kako jih posameznik obeležuje, zelo osebna odločitev, pa so rezultati vprašalnika odsev današnjega časa ter vpogled v dneve, ki imajo v življenjih posameznikov poseben pomen.

Vprašalnik, ki je obsegal 19 vprašanj odprtega in zaprtega tipa, so izpolnjevali naključni obiskovalci Slovenskega etnografskega muzeja med marcem in julijem 2013. Ciljna skupina so bili domači (slovenski) obiskovalci, stari med 18 in 99 let, avtorico pa je zanimal naključni reprezentativni vzorec, s katerim lahko posploši rezultate na celotno populacijo. Vprašalnik je bil razdeljen na splošni del, v katerem so obiskovalci odgovarjali na vprašanja o njim najljubših in najpomembnejših praznikih, pa tudi o tem, kakšno je njihovo mnenje o praznikih in praznovanjih, obredih in ritualih ob njih, ter kakšno vlogo imajo prazniki v njihovem življenju. V drugem delu vprašalnika so zbrani odgovori o družinskih praznikih in praznovanjih, ki imajo v družini močan pomen utrjevanja družinske skupnosti, pa tudi o pripravi posebnih jedi. V zadnjem delu vprašalnika so obiskovalci odgovarjali na vprašanja o osebnih praznikih in praznovanjih, spominih nanje ter na oblačila, ki so jih ob tej priložnosti oblekli.

Glede na pridobljene rezultate avtorica povzema, da vsak med anketiranimi čez leto obeleži katerega med prazniki, vsak pa praznuje po svoji izbiri in na svoj način.

Marjetka Balkovec Debevec

mag., muzejska svetnica, Slovenski šolski muzej
marjetka.balkovec@guest.arnes.si

Šolski prazniki in praznovanja

Povzetek

Avtorica v prispevku predstavlja šolske praznike in praznovanja. Življenje in delovanje šole sta bila vedno del širših družbenopolitičnih, kulturnih in gospodarskih razmer, kar se je še zlasti odražalo v šolskih praznovanjih. Šolski prazniki so sestavni del šolskega leta in šolskega dela.

V prispevku so šolski prazniki in praznovanja predstavljeni v treh večjih sklopih:

1. prazniki in pomembni dogodki v kraju,
2. prazniki kot del države, domoljubne, ideološke vzgoje in
3. prazniki ob začetku in koncu šolskega leta ter ob koncu šolanja.

V prvem sklopu avtorica poudarja, da so na vseh pomembnejših prireditvah v kraju sodelovali tudi šolarji in učitelji. Predstavljeni so primeri praznovanj ob cerkvenih in državnih praznikih, ob prihodih pomembnih gostov v kraj, ob novih stavbnih, prometnih, industrijskih in drugih pridobitvah.

V drugem sklopu šolskih praznikov so zlasti izpostavljene državna, domoljubna in ideološka vzgoja, ki je v šoli potekala na več ravneh. Izrazito se je odražala v praznovanju osebnih praznikov in različnih dogodkov v povezavi z vladarjem in njegovo rodbino. Sledijo primeri iz obdobja habsburške monarhije s cesarsko vladavino, iz obdobja Kraljevine Jugoslavije z vladarji Karađordjevići in iz časa socialistične Jugoslavije s predsednikom Titom.

Tretji sklop šolskih praznovanj zajema šolska praznovanja od prvega šolskega dne do obletnic matur; še najbolj so povezana z osebnim doživljanjem vsakega posameznika. Začetek šole je bil vedno povezan s posebnimi pripravami in praznovanjem, prav tako je bila pozornost namenjena zaključku šolskega leta. Zlasti slovesni so bili zaključek šolanja (mala in velika matura), končni šolski izleti, valeta, maturantski ples. Kot nadaljevanje šolskih praznovanj so predstavljene obletnice mature.

Avtorica v prispevku podaja pregled šolskih praznovanj v različnih obdobjih in jih povezuje s sodobnim šolstvom.

Ana Bezek

univ. dipl. etnologinja in kulturna antropologinja
ana.bezek@gmail.com

Ana Vrtovec Beno

univ. dipl. etnologinja in kulturna antropologinja, asistentka MR,
Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani
ana.beno@gmail.com

»Kaj takega še nismo doživeli na Slovenskem«

O organizaciji in izvedbi veselic za postavitve Prešernovega spomenika

Povzetek

Prešernov spomenik je med najprepoznavnejšimi simboli Ljubljane ter hkrati celotnega slovenskega naroda. Trg, na katerem spomenik stoji, je sčasoma postal nepogrešljivi del mestne podobe, točka zbiranja in prizorišče številnih prireditev. Slovenci poznamo življenjsko zgodbo Franceta Prešerna in se zavedamo njegovega pomena, le redki pa poznamo tudi zgodbo o spomeniku – od kje ideja, denar, izvedba? Vse omenjeno je povezano tudi z organiziranimi praznovanji, slavlji, veselicami. Pod vodstvom Franje Tavčar, žene dr. Ivana Tavčarja, in Milice Hribar, žene ljubljanskega župana Hribarja, je deloval ženski odbor, ki je 5. julija 1903 (letos mineva točno 110 let) in 16. julija 1905 priredil dve veliki veselici v ljubljanski Zvezdi. Prav s pomočjo omenjenih veselic se je za sklad, namenjen postavitvi Prešernovega spomenika, zbralo kar tretjino celotnega zneska.

Avtorici v prispevku na podlagi pregledanih arhivskih virov in časopisov predstavita priprave in dogajanje ob omenjenih slavlji in primer organiziranega praznovanja v začetku 20. stoletja.

Mojca Zajc

univ. dipl. etnologinja in kulturna antropologinja, doktorska študentka na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani
mojca.zajc@yahoo.com

Las Fallas – odličen prikaz interpretacije kulturne dediščine s tradicijo in z elementi sodobnosti

Povzetek

Namen prispevka je osmisлити prireditev Las Fallas v Valenciji, ki jo vsako leto med 15. in 19. marcem priredijo v čast sv. Jožefu, zavetniku tesarjev. Dogodek osmišljajo tri glavne prezentacije na prostem. Prva je predstavitev valencijanskih noš, ki jih sestavljajo Fallere in njihove družine (L'Ofrena de flors), druga je predstavitev ninotov oziroma velikih skulptur iz papirja, voska, lesa in mavca, ki jih zadnji dan zažgejo (La Cremá), tretja pa je smodnik, ki velja za strast Valencijancev in je predstavljen v obliki bombic (La despertá – zjutraj), malo večjih bombic (La Mascletá – popoldne) in ognjemeta (La Nit de Foc – ob polnoči).

Cilj prispevka je predstaviti zgodovino in analizirati festival Las Fallas, začetek oz. zgodovino Faller in Fallerrov in njihovih skupnosti (Falle), katerim pripadajo, njihovo zdravo kritiko države, ki jo izvajajo s pomočjo vizualnih izdelkov, kot so ninoti. Ninoti so za Valencijance nekakšen sprostitevni ventil, s pomočjo katerega pokažejo svoje nestrinjanje z vlado. Zadnja leta so ta nestrinjanja prešla z nacionalne tudi na globalno raven in zajemajo nestrinjanje z aktualnimi političnimi in gospodarskimi vprašanji. Avtorica v prispevku njihovo dediščino z razlago največjih in pomembnih ninotov iz leta 2013 osmišlja s pomočjo fotografij. Tema je pomembna, ker je opisani lokalni dogodek povezan s celo državo (kdo, kako, kaj) in ima, ker ga letno obišče nekaj milijonov ljudi s celega sveta, globalen vpliv. S tem se krepijo in vzdržujejo razmerja med ljudmi v skupnosti, ki se za ta dogodek pripravljajo celo leto in je zanje zelo čustven.

Miha Poredoš

študent Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani
mporedos@gmail.com

Praznovanje Virgen de Cocharcas na prehodu med tradicijo in sodobnostjo

Spreminjanje identitet in statusov prebivalcev Sapallange

Povzetek

Praznovanje vaške zaščitnice Device Kočarkanske (Fiesta de Mamacha Cocharcas) v Sapallangi v Perúju je najpomembnejši praznik koledarskega leta. Kraj se med vsakoletnim praznovanjem malega šmarna transformira v romarski kraj, ki ga v petih dneh obišče več kot deset tisoč romarjev in turistov. Romanje k Devici Kočarkanski izvira iz leta 1965, ko so pripravili prvo procesijo iz prestolnice regije Huancayo v Sapallango. Po imenovanju Device za zaščitnico regije leta 2000 je njena priljubljenost skokovito narasla in število obiskovalcev se od takrat vsako leto večja. Praznovanje osmišljajo različni ritualni dogodki na trgu pred vaško cerkvijo. Najpomembnejši je predstavitev folklornih plesov (Danzas folklóricas) med praznovanjem, drugi je zažig bambusnih ognjemotov (Quema de los castillones) na predvečer praznovanja (Víspera), tretji pa obredna popivanja (cañay-quintu), ki se med praznovanjem izvedejo pri svetniških varuhih (Priostes) in na trgu pred cerkvijo.

Cilj prispevka je z najpomembnejšimi ritualnimi dogodki predstaviti posledice popularizacije in komercializacije praznovanja leta 2012 na življenje vaščanov pred in med praznovanjem ter po njem. Aktivna udeležba pri pripravi in izvedbi praznovanja (z nalogami skupnosti) povezuje vaščane v skupnost ter spreminja njihove statute in družbeni položaj. Pri tem sta sporni vse večja socialna stratifikacija regije in pluralizacija ekonomsko sposobnejših udeležencev zunaj skupnosti, ki sodelujejo pri organizaciji praznovanja. Avtor v prispevku s fotografijami in z videomaterialom na primeru internacionalnih pivovarskih korporacij, ki so si izborile »nadzor« nad oskrbo praznovanja z alkoholom, opozarja tudi na učinke vse večje globalizacije. Obredna popivanja vse bolj nadomeščajo kontinuirana pijančevanja, ki degradirajo namen praznovanja. V zaključku prispevka skuša avtor ugotoviti, kje so ob praznovanju Device Kočarkanske vidne posledice spreminjajoče se skupnosti Sapallange na prehodu iz tradicije v sodobnost.

Maja Dolinar

univ. dipl. etnologinja in kulturna antropologinja, doktorska študentka na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani
maja_do@hotmail.com

Praznovanje Eid–Al–Adha v sodobnem Maroku

Pomen žrtvovanja živali

Povzetek

Muslimani praznujejo dva glavna verska praznika, ki se imenujeta Eid. To sta Eid al–adha ali praznik žrtvovanja, ko številne muslimanske družine žrtvujejo ovco v spomin na Abrahamov test, ko je moral žrtvovati svojega sina Ismaela (Izaka). Drugi Eid, Eid Al–Fitr, pa nastopi ob koncu postnega meseca ramadana.

Prispevek je etnografski opis doživljanja praznika pri maroški družini v Meknesu in poudarja pomen žrtvovanja živali za muslimane v sodobnem Maroku. Eid al Adha poteka na deseti dan Zil Haja, ki je zadnji mesec v muslimanskem koledarju. To je čas, ko milijoni muslimanov potujejo na romanje v Meko in darujejo svojo žrtev (kurban). Muslimani, ki si to lahko privoščijo, morajo na ta dan žrtvovati žival, ki je lahko oven, koza, ovca, krava ali kamela. Bolj kot je žival družini ljuba ali draga, večji pomen ima žrtev.

Že zgodaj zjutraj se verniki odpravijo v lokalno mošejo, oblečeni v nova oblačila, kjer opravijo jutranjo molitev. Če je le mogoče, se mora te molitve udeležiti celotna družina. Žrtvovanje živali se mora izvršiti čim prej po vrnitvi družine iz mošeje. Da izvedejo sam obred žrtvovanja, morajo verniki dobro poznati pravila in korake verskega žrtvovanja, pri čemer morajo slediti strogim napotkom vere.

Del žrtvovane živali uporabi družina skupaj s sorodniki, del pa se obvezno podari kot miloščina tistim, ki si ne morejo privoščiti lastne živali. Praznik žrtvovanja je višek maroške kulinarike. Regije se med seboj razlikujejo glede zahtevnosti priprave jedi.

Praznik žrtvovanja je pravzaprav spomin na bistvo podreditve bogu. Kar je storil Ibrahim/Abraham, morajo storiti vsi verniki: podrediti se zapovedim boga in ga ubogati. Kadarkoli se božje zapovedi dotaknejo vernika, v kakršnemkoli stanju, mora biti odgovor v srcu vernika podreditev. To je temelj islama.

Marija Klobčar

dr., docentka, višja znanstvena sodelavka, Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU
marija.klobcar@zrc-sazu.si

Opredeljeni z ritualom

Ideološke, družbene in prostorske razsežnosti pokopavanja pusta v Kamniku

Povzetek

Prispevek z obravnavo šege pokopavanja pusta, ki je v času socializma močno zaznamovala Kamničane in okoličane, odpira vprašanja interpretacij ideološko zelo različno sprejetih vsebin. Šego pokopavanja pusta v Kamniku, na katero se obravnava osredotoča, je namreč v Kamniku po drugi svetovni vojni zaznamovala predvsem izpostavljena podoba duhovnikov v sprevodu.

Zabavni dogodek na pepelnično sredo je bil povsem nova tradicija, ki je bila v povojnem času uvedena v vseh kamniških tovarnah, najodmevnejša pa je bila v izvedbi delavcev kamniške smodnišnice. Nosilci šege oziroma prireditve so postopno postali vaščani Zgornjega Tuhinja, kar je v Kamniku zaradi ideoloških, socialnih in prostorskih razhajanj odpiralo nove nasprotujoče si poglede. Ob tem sta se namreč srečala nekdanja socialna in prostorska zapostavljenost Zgornjega Tuhinja, ki je imela poseben odmev med drugo svetovno vojno, in mesto Kamnik.

Šega pokopavanja pusta v Kamniku je močno razdelila Kamničane in okoličane, še bolj pa so se ti pogledi diferencirali ob nenadnem prenehanju šege. Prispevek skuša razbrati različne pomeni, ki jih je imela prireditev za njene nosilce in za tiste, ki so jo spremljali. Pri tem se sprašuje, v kolikšni meri so raziskovalcu pri razumevanju nasprotujočih si pogledov na šego in na različne vloge sodelujočih v pomoč različne interpretacije preteklosti, razpete med zgodovino, tradicijo in folkloro, in kako se pri interpretaciji šege in pogledov nanjo lahko naslonimo na presoje, ki jih ponujajo obravnave prostora.

Urša Šivic

dr., znanstvena sodelavka, Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU
ursa@zrc-sazu.si

Glasba – bistveni ali obrobni element sodobnega koledovanja

Povzetek

Prispevek se osredotoča na dve vprašanji: po eni strani kritično ovrednoti vlogo raziskovalcev – etnomuzikologov – v obravnavi koledovanj, po drugi strani pa s temi razmisleki spremlja sodobne glasbene prakse v okviru koledniških obhodov.

Etnomuzikološke raziskave koledovanj s strani Glasbenonarodopisnega inštituta so bile v preteklosti omejene na beleženje glasbenega (pesemskega, instrumentalnega) gradiva in etnografskih podatkov, osredotočenost na opis pa je te pojave večinoma izločila iz konteksta samega dogodka. Priročnost sodobnih snemalnih aparatov omogoča celovitejše spremljanje koledovanja kot etnološkega, etnomuzikološkega in sociološkega pojava; tako je mogoče beležiti spremembe koledovanj, ki so od devetdesetih let 20. stoletja še zlasti izrazite.

Prispevek preko prostorskega pregleda pojavljanja koledovanj v sodobnosti, njihovih etnografskih značilnosti in opredelitve nosilcev opozarja na koledovanje kot na odraz posebnosti sodobnega časa. V središču opazovanj je vloga, ki jo ima v teh večplastnih šegah glasba. Izhajajoč iz lastnih terenskih raziskav ima namreč glasba v poteku šege različno odmerjeno mesto: če obstajajo za to usposobljeni nosilci, je lahko njen bistveni del, sicer pa je le njen obrobni element ali pa se v skrajnem primeru celo opusti. V tem pogledu nakazuje opazovanje glasbe v koledovanjih splošno dogajanje na področju petja in instrumentalne glasbe: večglasno petje je večšina le še redkih koledniških skupin; instrumentalna glasba zaradi boljše izvedbene ravni nastopa samostojno, podpira šibko petje ali pa ga celo nadomesti. Te spremembe razkrivajo tako spremljajoči se odnos do šege kot razmerje do vsakdanjosti, iz katere izhajajo, etnomuzikologu pa narekujejo širši zorni kot opazovanja.

Mojca Ravnik

dr., docentka, znanstvena svétnica v pokoju
mojca.ravnik@zrc-sazu.si

Naborniki v letnih šegah vasi Ukve v Kanalski dolini

Povzetek

Letne šege v vasi Ukve v Kanalski dolini, ki jih organizirajo in imajo v njih nosilno vlogo rekruti, so: žegen/Kirchtag/sagra – praznik patrona vaške cerkve (cerkev je posvečena sv. Filipu in Jakobu, žegen pa imajo na dan sv. Jakoba, 25. julija), božično drevo/Baum/albero di natale (teden dni pred božičem) in velika šapa, koledovanje od hiše do hiše (na predvečer dneva nedolžnih otročičev, 27. decembra zvečer) in po gostilnah (1. januarja dopoldne, po maši). Literature s koristnimi ugotovitvami in podatki je veliko, vendar pa vprašanja o vlogi nabornikov v šegah, oziroma o šegah, povezanih z naborem, v teh krajih še niso bila predmet poglobljenih raziskav. Tudi pričujoči prispevek ne predstavlja rezultatov neke zaključene raziskave; v njem avtorica poskuša samo povzeti nekatere svoje ugotovitve s terenskih raziskav v letih 2006–2009, ko je s sodelavci Avdiovizualnega laboratorija Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU snemala video dokumentacijo žegna in božično-novoletnih praznikov v Ukvah.

Ukve so zelo izpostavljene poplavam potoka, ki teče skozi vas in ob neurjih silovito naraste. Leta 2003 je v taki katastrofi naraslo vodovje z zemeljskimi plazovi del vasi dobesedno zasulo. Sledila je obsežna obnova vasi, cest in vodotokov. Žegen, ki se začne z jutranjo mašo, nadaljuje pa po vasi s sprevedom s petjem in plesom, se je vsako leto znova prilagodil gradbiščem v vasi. Njihovo snemanje se je končalo z žegnom leta 2009, ko je bila maša ponovno v obnovljeni cerkvi.

Borut Žerjal

študent na Oddelku za zgodovino in Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo
Filozofske fakultete v Ljubljani
borutzerjal1@gmail.com

Juš Škraban

študent na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani
skrabanjus@gmail.com

»Fantovska Boljunec«

Praznovanje prvega maja v Boljuncu

Povzetek

V Boljuncu, ki leži nad Trstom v občini Dolina, »že od nekdaj« vsako leto 28. in 30. aprila ter 1. maja pripravijo praznovanje, imenovano (prvi) maj ali fantovska. Izhajajoč iz terenskega dela avtorja v prispevku analizirata različne pomen tridnevnega praznovanja za različne ljudi v Boljuncu in prikažeta mnogoterost teh pomenov.

Stari tradiciji praznovanja pomladi, mladosti in vstopa fantov med može je bila po drugi svetovni vojni dodana tudi simbolika delavskega praznika in osvoboditve izpod fašizma. Zdaj, po šestdesetih letih, se med mladimi ta pomen, ki se na zunaj manifestira v rdečih zastavah, izgublja na račun drugih, tako starih kot tudi novih. Kljub tem razlikam med generacijami so na dan praznika vsi eno – Boljunčani in Boljunčanke.

Čeprav se prispevek osredotoča na obdobje zadnjih desetih let, avtorja določene pojave skušata razložiti z dogajanjem iz povojnega obdobja. V prispevku izhajata iz terenskega dela v vasi in iz intervjujev z vaščani. Eden od avtorjev je tudi član fantovske, kar mu omogoča večji vpogled v dogajanje.

Vito Hazler

dr., izredni profesor, predstojnik Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo
Filozofske fakultete v Ljubljani
vito.hazler@ff.uni-lj.si

Vinski svetniki – zavetniki vinske letine in vina

Povzetek

Tudi na Slovenskem že stoletja radi pijemo dobro vino. Dokaz so številni toponimi, ki opozarjajo na razširjenost vinske trte v preteklosti in danes. Obdelovanje vinogradov, negovanje vinske trte in vina je zahtevno delo, zato so si tudi vinogradniške skupnosti zagotovile mitološke in svetniške like, povezane s predkrščanskimi in krščanskimi rituali. Naš letni koledar vsebuje več pomembnih svetnikov, ki v ritmu naravnih ciklov s časovno natančno določenimi mejniki vinogradnikom še vedno usmerjajo potek gojenja vinske trte, obdelavo vinogradov ter pridelavo in negovanje vin. Svetniki so »na delu« od januarja, ko prvi praznuje sv. Vincenc, pa do decembra, ko ob sv. Janezu Evangelistu in apostolu vinogradnik preverja kakovost večinoma že očiščenega in dozorelega vina, pripravljenega na nov ritualni in potrošniški cikel, ki se zavrti že na silvestrovo in novo leto in traja vse do trgatve prihodnje leto. Del najboljšega pridelanega vina arhivira za posebne svečanosti, obletnice, praznovanja in ocenjevanja, da se z vinom izkaže in potrdi svoje vinogradniško znanje.

Ne glede na intenzivnost vključitve v krščansko versko tradicijo, sprejemajo najpomembnejše vinske svetnike večinoma vsi vinogradniki. Svetnikov različnih pomenov in vplivov je v evropski vinski krščanski kulturi več kot trideset, a tistih nekaj najvplivnejših le med osem in devet. Nekateri so celo tako pomembni, da so se z njihovim imenom poimenovala različna formalna združenja, kot so na primer Red sv. Fortunata in Konvent sv. Urbana, ki tudi na Slovenskem združujeta več častilcev kulture vina in promovirata kakovost življenja.

Vinskim svetnikom je posvečenih več cerkva in kapel, po njih so poimenovani kraji, hribi in ledinska imena, še vedno pa ostajajo med vidnimi izbranci za podelitev osebnih imen novorojencem in novorojenkam. Zato je kultura vinskih svetnikov tudi na Slovenskem pomembno povezana s tradicionalnimi in sodobnimi oblikami vsakdanjega in prazničnega življenja.

Mojca Ramšak

dr., izredna profesorica, znanstvena sodelavka, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo
Filozofske fakultete v Ljubljani
mojca.ramsak@guest.arnes.si

Vinske kraljice kot blagovne znamke

Povzetek

Do leta 2013 smo v Sloveniji podelili okoli 40 ženskih kraljičin in kraljevskih nazivov, večino v povezavi s hrano in pijačo. Od tega jih je skoraj polovica pripadla vinskim kraljicam, ki so se zasejale kot tujerodna izumljena tradicija, pretežno v obdobju po osamosvojitvi Slovenije. Ritualni izbiranje vinskih kraljic temeljijo na konceptu lepotnih izborov in strahu, da bodo vino kljub povečani proizvodnji in njegovi vse boljši kvaliteti izrinile druge, bolj modne alkoholne pijače. Izumljeno tradicijo vinskih kraljic so k nam verjetno prenesli iz nemško govorečih držav, njihova podoba pa se je razvijala stihij-sko, pri čemer so sprva glavno vlogo imele lokalne iniciative in pomanjkanje skupne promocije malih vinogradnikov. Vinogradniki in vinarji danes čutijo potrebo po razvijanju lika vinske kraljice, kar kažejo številne vzporedne dejavnosti, ki ta lik podpirajo, toda pri tem se v manjši meri opirajo na dediščino. Dediščina je le sekundarna sestavina pri ritualih in dogodkih, povezanih z vinskimi kraljicami. Namesto dediščine prevladujejo sodobne vinarsko-marketingne potrebe, pri čemer izstopa trženje vina kot prestižnega blaga. Čeprav se vinske kraljice identificirajo s svojo novo identiteto promotork vina in kulture pitja vina ter navadno medijsko bleščijo v času svojega mandata, se ne morejo premakniti dlje od vloge vizualne kulise z minimalno močjo javnega, kompetentnega mnenja in vpliva, ki ponikne, ko funkcijo predajo naslednici. Pri taki množičnosti kronanj novih vinskih visočanstev, kot jih imamo v Sloveniji, je zmanjkalo strokovne kritike, zaradi česar imamo sedaj kičast odnos do vinogradniško-vinarske dediščine, pobrkljane predstave o nacionalni identiteti, pretežno seksističen pogled na vinske kraljice in preveliko vinsko kraljestvo.

Saša Poljak Istenič

dr., asistentka z doktoratom, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU
sasa.poljak@zrc-sazu.si

Prazniki med dediščino, identiteto in trajnostnim razvojem

Povzetek

Na Jančah domačini praviloma petkrat na leto pripravijo prireditve, ki jih imenujejo in dojemajo kot svoje praznike – Praznike jagod in Kostanjeve nedelje. Analiza teh prireditev razkriva proces družbenega ustvarjanja praznikov, ki jih lokalna skupnost gradi na svoji kulturni dediščini in so na podeželju večinoma povezani z nekdanjimi kmečkimi opravili, s sadovi in z menjavo letnih časov.

Praznični scenariji na slovenskem podeželju so si dokaj podobni in vključujejo tako elemente rituala kot spektakla. Prebivalci se udeležijo obreda ali opravila, ki je prilagojen prostoru in turistom, prikazujejo tehnologijo kmečkih opravil kot uprizorjeno zgodovino ali kot družabna tekmovanja v ročnih spretnostih ter predstavljajo lokalne pridelke in izdelke. Glavno dogajanje ob veseličnem programu pogosto spremljajo še ponudba praznične kulinarike in drugi prikazi dediščine, na primer »noš«, v katere se oblečejo domačini, ali tradicionalnih predmetov (razstave orodja, izdelkov domače obrti, ipd.).

Sprememba dela, v janškem primeru prodaje pridelkov, v t. i. »praznik« je fenomen, povezan z uporabo tradicije kot strategije bodisi za izboljšanje lastnega ekonomskega položaja bodisi za splošni razvoj lokalnega območja. V ta namen domačini sicer vsakdanja dejanja, kot so na primer (ročna) kmečka opravila ali celo sama prodaja lokalnih pridelkov in izdelkov, ritualizirajo in jih s tem »povzdignejo« nad vsakdanjost. Vse to ustvarja svojevrsten praznik, ki vpliva na ekonomski in družbeni položaj posameznikov in družin, gradi in krepi občutke pripadnosti območju ter prispeva h gospodarskemu razvoju območja, hkrati pa lahko spodbuja kulturno kreativnost, razvija ekološko zavest in podpira razvoj podeželja v skladu s principi trajnostnega razvoja.

Tjaša Rotar Kokalj

univ. dipl. etnologinja in kulturna antropologinja

rotar.tjasa@gmail.com

Praznična prehrana v vasi Zabrekve nad Škofjo Loko – med tradicijo in sodobnostjo

Od obdobja med obema svetovnima vojnama do danes

Povzetek

Avtorica v članku obravnava praznično prehrano v vasi Zabrekve nad Škofjo Loko v času od prve svetovne vojne do začetka 21. stoletja. Ugotavlja, da je v obravnavanem času, predvsem po drugi svetovni vojni, v praznični prehrani v Zabrekvah prišlo do precejšnjih sprememb. Te so tekale vzporedno s spremembami na drugih področjih načina življenja, v močni povezavi s spremembami v vsakdanji prehrani. Novosti na področju gospodarskih dejavnosti, življenjskega standarda, opuščanje samooskrbnega gospodarstva, večja možnost nakupa vedno bolj raznolikih živil in vplivi iz drugih krajev so dali svoj pečat tudi praznični prehrani. Z vdiranjem novih prehranskih trendov in standardov, vplivom medijev, s stiki z ljudmi iz drugih krajev, smrtjo starejših gospodinj in ob prihodu novih gospodinj v Zabrekve je prišlo do spreminjanja in inovacij v določenih elementih praznične prehrane (npr. krofi, ocvrti v olju), do opuščanja nekaterih starejših elementov (npr. poprtnak) in uvajanja nekaterih povsem novih (npr. torta).

Avtorica ugotavlja, da se v praznični prehrani, tako kot na vseh drugih področjih načina življenja, tradicija ves čas prepleta z inovacijami. Elementi se ohranjajo, delno spreminjajo, delno pa tudi opuščajo ali ustvarjajo na novo. Ves čas pa praznična prehrana kot pomemben del šeg izraža družbene norme in vrednote ter ohranja svojo vlogo predvsem pri ohranjanju vezi in razmerij v družbi (skupno uživanje hrane ob različnih priložnostih, določene prvine pri botrini, izražanje družbenih razmerij pri strežbi obiskovalcem, vprašanje razmerja med starejšimi in otroki, pomen vere, ...).

Anja Moric

študentka na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete in doktorska študentka Politologije na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani
anjamoric@gmail.com

Praznovanja kočevskih Nemcev v ZDA, Kanadi, Avstriji in Nemčiji

Med tradicijo in sodobnostjo

Povzetek

V letih po osamosvojitvi Slovenije je nastala vrsta del o kočevskih Nemcih, ki so se njihove problematike lotevala predvsem z zgodovinskega vidika. Kljub temu do danes še nimamo dela oz. avtorja, ki bi obravnaval današnje Kočevarje, vsa literatura pa se nanaša samo na Kočevarje, živeče v Sloveniji. Kaj se dogaja s tistimi iz tujine, lahko sklepamo samo iz informacij, objavljenih na spletnih straneh njihovih društev. Prispevek je del raziskave o ohranjanju identitete kočevskih Nemcev in temelji na podatkih, pridobljenih z intervjuji, opazovanjem z udeležbo in analizo anketnih vprašalnikov. Na podlagi zbranih podatkov prikaže, ali, in katere praznične navade iz stare domovine so se prenesle in ohranile v novih življenjskih okoljih kočevarskih skupnosti iz Avstrije, Nemčije, ZDA in Kanade. Nadalje opiše različna tradicionalna praznovanja, ki jih organizirajo kočevarska društva v navedenih državah ter njihovo spreminjanje skozi čas. Izpostavi pomembnost teh praznovanj in simbolike, ki se na njih uporablja, za krepitev občutka pripadnosti skupini znotraj države bivanja in – kar je še pomembnejše – za transnacionalno povezovanje Kočevarjev iz obravnavanih držav in tudi s staro domovino. Na koncu se dotakne opazne vloge društev kot organizatorjev in promotorjev množičnih letnih srečanj in njihove »vzgojne« oz. »izobraževalne« vloge pri prenosu tradicij na mlajše generacije.

Programski odbor:

Dr. Maja Godina Golija, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU
Dr. Mateja Habinc, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo FF
Dr. Marija Klobčar, Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU
Dr. Bojana Rogelj Škafar, Slovenski etnografski muzej
Dr. Janja Žagar, Slovenski etnografski muzej
Dr. Nena Židov, Slovenski etnografski muzej

Organizacijski odbor:

Nina Zdravič Polič, Slovenski etnografski muzej
Maja Kostric, Slovenski etnografski muzej
Domen Uršič, Slovenski etnografski muzej

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

www.etno-muzej.si